

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА З АБІТУРІЄНТАМИ

Заря Лариса Олександрівна,

канд. пед. наук,
доцент кафедри фортепіано
Харківська гуманітарно – педагогічна академія

Карташова Лариса Володимирівна

викладач-методист кафедри
вокально-хорової підготовки вчителя
Харківська гуманітарно – педагогічна академія

Башевська Марина Леонідівна

викладач-методист кафедри
вокально-хорової підготовки вчителя
Харківська гуманітарно – педагогічна академія

Україна, як держава, постійно піклується про забезпечення високої якості професійної освіти, світової конкурентної спроможності майбутніх фахівців. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») визначила пріоритетні складові стратегії освітнього процесу. Це – «формування освіченої, творчої особистості, становлення її фізичного і морального здоров'я, забезпечення пріоритетності всебічного розвитку людини [1, с. 7].

У наш складний час, змін однієї соціальної формації другою, час, коли соціальні пріоритети змінюються, а вплив масової інформації часом не найкращим чином діє на несталий світогляд підлітків, треба обумовити потребу посилення педагогічного впливу на шкільну молодь, постійне удосконалення оновлення методів їх виховання.

Педагогічні навчальні заклади мають бути беззаперечно цікавлені в тому, щоб до них приходила молодь, яка має сталий інтерес до педагогічної професії.

Загально відомо, що багато абітурієнтів, які вступають до закладів музично педагогічної освіти, не мають достатньо повного уявлення про обрану ними професію. Лише деякі з них приходять в навчальний заклад зі сформованим інтересом до педагогічної діяльності. У більшості таких абітурієнтів інтерес до педагогічної праці виникає в роки навчання.

Багаторічні спостереження свідчать, що такі абітурієнти найбільш успішно опановують педагогічну професію. Треба зазначити, що майбутнім учителям музичного мистецтва у загальному освітньому навчальному закладі «повинні бути притаманні такі професійно-особистісні якості, які визначають формування емоційно-вольового і пізнавального аспекту їх особистості. Водночас професійно значущі якості особистості, мають бути пов'язані с таким психічними процесами як увага, пам'ять, уявлення, мислення, емоції, вольові процеси. [2, с. 199].

У першу чергу інформаційна робота з профорієнтація абітурієнтів, бажаючих придбати професію вчителя музичного мистецтва в школі, повинна бути особливо широко розгорнута, так як про цю професію часто майбутні абітурієнти мають не доволі ясне уявлення. По-друге, профорієнтація, у зв'язку малим інтересом підлітків до професії вчителя музичного мистецтва, повинна бути активною.

Добрі результати дають прямі контакти досвідчених викладачів, які займаються профорієнтацією з учнями в закладах загальної середньої освіти, музичних шкіл та ліцеїв у вигляді зустрічей, концертів, творчих колективних контактів, бесід, лекцій тощо. При цьому школам та ліцеям повинно надаватися і наочна профорієнтація у вигляді об'яв про умови вступу в навчальний заклад, проспекти і листівки з інформацією про майбутню професію.

Треба відзначити, що навіть при широко розгорнутій інформаційній роботі багато хто вступає в навчальний заклад, не маючи достатньої професійної орієнтації. У таких випадках ці недоліки необхідно виправляти на місці, під час прийому документів для вступу та в перший час після їх зарахування до навчального закладу. З метою проведення подальшої профорієнтаційної роботи дуже корисно провести бесіду на тему: «Як ти уявляєш собі майбутню професію?»

Вчитель музичного мистецтва за покликанням – це мрія кожного музично-педагогічного навчального закладу, але серед великою кількістю абітурієнтів не часто зустрінеш такого, який у майбутньому зможе відповідати високим критеріям учителя.

До професійного відбору на музично-педагогічне відділення педагогічних навчальних закладів важливо ураховувати такі обставини:

- педагогічна професія – одна з найбільш масових професій, що стримає можливості орієнтуватися лише на абітурієнтів з чітко виявленими педагогічними здібностями;
- педагогічна направленість у випускників закладів загальної середньої освіти ще недостатньо сформована;
- частина абітурієнтів поступає на музично-педагогічне відділення з різних мотивів, які не завжди співпадають з їх дійсними інтересами, що потребує методиці їх навчання не тільки прямих, але деяких особливих тактичних методів;
- нині частина абітурієнтів педагогічних закладів має або не повну музичну освіту, або зовсім її не має.

Спеціальна комісія, яка приймає вступні іспити на музичні відділення педагогічних навчальних закладів складається з висококваліфікованих викладачів, котрі визначають не тільки якість знань майбутнього спеціаліста, але і його професійну направленість та індивідуальні схильності, необхідні для майбутнього вчителя музичного мистецтва. При прийомі абітурієнтів без музичної освіти комісія має ураховувати не тільки об'єктивні музичні здібності абітурієнтів, але і зацікавленість в майбутній професії педагога – музиканта.

Профорієнтаційна робота з абітурієнтами повинна продовжуватись і на перших етапах їх навчання. З цією метою на перших заняттях музичних дисциплін треба розповісти їм про специфіку роботи вчителя музичного

мистецтва у майбутньому, про її радощі та труднощі, про випускників, які успішно працюють в цій галузі, про їх успіхи і досягнення. З цією метою дуже корисно провести зустріч студентів першого курсу з випускниками, які успішно працюють учителями, які змогли би поділитися з починаючими здобувачами освіти своїм педагогічним досвідом, своїми успіхами в роботі.

У такій профорієнтаційній роботі дуже важливо використовувати принципи особистісної орієнтованої педагогіки, це, насамперед, «формування у суб'єкта здібності й бажання усвідомлювати себе як особистість, культивування у вихованні поваги до цінностей іншої людини, а також культивування у вихованні досвіду свободи приймати особисті рішення» [4, с. 138].

Отже, професійна орієнтація – це сукупність соціальних, економічних, технологічних та психофізичних відомостей про професію, шляхи до її надбання. Така інформація є дуже важлива і першорядним елементом системи професійної орієнтації молоді. Особливо важливе значення така професійна орієнтація набуває в час складних соціальних, економічних та психофізичних у нашій державі. Ці фактори набувають особливо важливе значення для абітурієнтів, які вступають до закладів музично-педагогічної освіти. Профорієнтація в цьому випадку повинна мати певну специфіку і бути діючою і активною.

Список літератури

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») : затверджено постановою Кабінетом да 1993 року Міністрів України від 9 листопада № 896 [електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/Lans/show/896-93-%DO%BP/>]

2. Танько Т.П. Формування особистісно значущих якостей майбутнього вчителя музики /теоретичні питання культури, освіти та виховання, зб. наук. праць Київського національного лінгвістичного університету / Т.П. Танько/ – Київ, 2008. – 199 с.

3. Бех І.Д. Виховання особистості / І.Д. Бех Кн. 2. – Київ: Либідь, 2003. – 280 с.